

Ishaja usak
dan raven
nedelji in
praznikom.

LETO—YEAR XL

Entered as second-class matter January 28, 1914, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL. PONDELJEK 6. MAJA (MAY) 1918

STEV.—NUMBER 106.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Hurlison, Postmaster General.

Karl je diktator; parlament odgoden.

NASLJE VLADE PROTI JUGOSLOVANOM.

Karl, hlapec kajzerja, je ukazal odgoditi državni zbor "Diskuzija o Jugoslaviji je nemoča", pravi Seydler. Tiranjski nastop vlade bo iskra za revolucijo. Živežni položaj v Avstriji.

Curich, 5. maja. — "Muenchener Neueste Nachrichten" pravi, da prvi vzrok odloga avstrijskega parlamenta je namen vlade, da bo strogo nastopila proti Jugoslovanom. Trije avstrijski ministri so včeraj resignirali.

Amsterdam, 5. maja. — Z Dunaja je prišla včeraj vest, da je avstrijski cesar Karl pooblastil kraljevega predsednika Seydlerja da naj odgodi državni zbor in uvede naredba, da bodo naslednje nadstojno zasedanje parlamenta.

London, 5. maja. — "Exelange Telegraph Co." je prejela brujavko od holandskega častnikarkega biroja v Amsterdamu, ki v glasu, da je ostavka avstrijskega ministrskega predsednika dra. von Seydlerja nezgodna čim se vrne cesar Karl z italijanske fronte kamor je bil včeraj. Brujavka dostavlja, da so izjavile večinske stranke v avstrijskem državnem zboru, ki sestojijo iz Jugoslovanov, Čehov in Poljakov, da ne pripoznajo več Seydlerja za ministrskega predsednika.

(Pred nekaj dnevi so poročali, da je dr. Seydler že demisioniral.)

Amsterdam, 5. maja. — Nadalje na vest z Dunaja se glasi, da je vlada odgodila državni zbor za nadaljnje življenjske položaje. Poročilo pravi: "Vlada bo posvetila svoje moči gospodarskemu problemu in poskušala ustvariti razmere, ki so potrebne, da prebivalstvo lojše vzdrži. Odložila ura vojne je blizu in vlada se obvezuje vporabiti vsa častna sredstva za doseg miru."

Druga dunajska brujavka pravi, da je ministrski predsednik Seydler dejal na konferenci voditeljev parlamentarnih strank, da je prišel čas z ozirom na resnost življenjskega položaja, ko se mora vlada odločiti kritiki v državnem zboru. Na podlagi tega je Seydler zahteval, da se odgodi zasedanje parlamenta in obenem je zagotovil, da bo vlada s silo preprečila zborovanje, ako se vodje parlamentarnih strank ne pokore njegovim zahtevam.

(Zasedanje državnega zbora se je imelo otvoriti 30. aprila. Danes omejen konferenčni ni na vrh, ali vsekakor se je vrnila prej, predno je cesar Karl izdal naredbo za odgoditev parlamenta.)

Predsednik nižje zbornice je odgovoril Seydlerju, da je vsled razmer v državi, kakršne so danes, in vsled zahtev večine strank v državnem zboru, je vsaka nadaljnja odgoditev parlamenta nemogoča. Voditelji nemške stranke so se takoj izrekli za odgoditev, toda Viktor Adler, voditelj socialistične skupine v zbornici in voditelj poljskega, češkega in jugoslovanskega kluba so bili proti odgoditvi. Kljub njihovega protestu je bilo sklenjeno, da se zborovanje odloži.

Seydler je tudi priznal, da obstaja mnogi problemi, kot na primer zahteva Jugoslovanov po ustanovitvi jugoslovanske države, da pa je, da je diskuzija o tem vprašanju za zdaj nemogoča (!), kajti "tudi se ne samo Avstrije, (Dajle na 3. str., 2. kol.)

London. — Po neprestanih vestih iz Švice in Italije je politični in gospodarski položaj v Avstriji vedno bolj kritičen. Trije glavni faktorji, ki povzročajo krizo, so: agitacija za neodvisnost med Slovani, velike težave s prehrano in volilno reforma na Ogrskem. Avstrijski državni zbor je pričel ponovno zborovati 30. aprila, toda o proceduri zborovanja ni še nobenih vesti. Povratek barona Burijana v zunanje ministrstvo ne spremeni nikesar na stvari. Ministri lahko odhajajo in prihajajo, še celo cesarji se lahko menjaajo, toda birokratične institucije bodo ostale toliko časa, dokler jih ne podere revolucija.

Upanje je, da slovanski narodi v Avstro-Ogrski počasi delujejo za revolucijo. Čehi, Poljaki, Hrvatje in Slovenci so vedno bolj nezadovoljni. Mediji so se indiferentni. Nemški in madžarski vojniki so še edini element v avstro-ogrski armadi, na katerega se morajo poveljniki zanesti. Slovani, bodisi Poljaki ali Hrvatje, so že do grla siti neznozne discipline in desertirajo, kjer le morejo. Iz tega nastajajo neizogibna nasprotja med nemško-madžarskimi in slovanskimi vojniki v armadi, kar se dogaja po vsi monarhiji.

Nemški imperialisti bruhajo neizmerno sovraštvo do Slovanov. Groze jim s strašnimi kazni. Dunajski in budapeški listi očitajo vladi, da je premeška napram gibanju Čehov in Jugoslovanov, in kadar drhal napade slovanska zborovanja, ji ti listi pojejo slavo.

Nemške organizacije v Avstriji se pripravljajo na velike protislovanske shode in demonstracije sredi meseca maja. S temi demonstracijami mislijo utopiti protivladno gibanje Slovanov, toda zadnji izjavljajo, da se prav nič ne boje manevra nasprotnikov. V resnici more nameravan protinapad avst. Nemcev še poostri boj in toliko prej pripelja ti monarhijo do razpada. Slovanska gibanje je precej močno in dejstvo, da se v italijanski armadi bore Čehi in Slovaki proti Avstriji, vpliva zelo demoralizirajoče na slovanske polke v avstro-ogrski armadi.

Vprašanje prehrane je zelo akutno. Ko je Nemčija sklepala mir z Ukrajino, je bilo avstrijski vladi obljubljeno, da dobi velik del ukrajinskega žita, toda žita še danes ni. Dunajska "Arbeiter Zeitung" je pisala pred nekaj dnevi, da "prazni želodeci ne morejo čakati in žito mora priti odkoderkoli". Neki Meisskirchner, svetovalec barona Burijana, je dejal v svojem govoru v Josephstadt (dunajsko predmestje): "Zadnje tedne se je življenje položaj zelo poslabšal. Ljudje, ki so toliko pretrpeli, morajo še potrpeti, ko se pa niso izpolnile naše nade, ki smo jih polagali na uvoz žita iz Ukrajine. Zdaj upamo, da bo Nemčija držala svojo obljubo, kajti njena dolžnost je, da pomaga zavezniku, kolikor je v njeni moči." (Dajle na 3. str., 2. kol.)

100.000 OSEB PO-ZDRAVILO MASARIKA.

Chicago, Ill. — Več kot 100.000 Čehov in drugih Slovanov je včeraj pozdravilo Tomaža G. Masarika, češkega revolucionarja, ki se je pripeljal ob dveh popoldne na kolodvor Northwestern železnice v Chicago. Okrog 20.000 oseb je korakalo v pohodu od kolodvora do hotela Blackstone na Michigan Ave. Številne deputacije so sprejele in pozdravile s kratkimi

nagovorom Masarika, ko je stopil iz vlaka; ko je pa stopil na ulico, ga je sprejela velika množica s tihošcerimi hura-klici. V pohodu so vihrale češke in ameriške zastave.

Na Michigan Ave. je Masarik, stoječ v avtomobilu, govoril svojim rojakom. Govoril je o prihajajoči revoluciji in bodočnosti svobodne Češke.

SIJAJNI USPEH 3. POSOJILA SVOBODE.

Washington, 5. maja. — Kampanja za tretje vojno posojilo svobode je bila zaključena o polnoči in po dosedanjih poročilih je podpisanih bondev svobode za \$3,203,655,400, torej več kot dvesto milijonov nad določeno najmanjšo svoto tri milijarde.

Poročila še niso popolna in pričakuje se, da podpisana svota naraste na štiri milijarde.

Okrog 12 do 15 milijonov oseb je podpisalo posojilo svobode, kar je rekord nad vsemi drugimi državami v vojni.

KLAVNIŠKI DELAVCI DORILI POVIŠANJE MEZDE.

Pittsburgh, Pa. — Živilski upravitelj W. G. George je naznanil svojo razsodbo v zadevi klavniških delavcev in mesarjev. Osemurni delavnik prične s polnim majem t. l. Mezda za osemurno delo mora biti ista kot za deseturno. To pomeni 30 odstotno povzvišanje. Delavke dobe isto mezdo kot delavci, če opravljajo isto delo.

Osemurni delavnik mora biti končan v devetih urah. Pri delu, pri katerem delajo delavci v treh partijah skozi 24 ur, se delavci menjajo v treh partijah in vsaka partija dela le osem ur. Za nadčas se jih odškodni takole: Dvojni čas za delo ob nedeljah in praznikih. Ako delavci delajo skozi sedem dni v tednu in se ne more pretrgati obrat, tedaj mora rezervna delavska partija nadomestiti delavce in dan v tednu, tako da imajo delavci in dan prost v tednu. Za prvi dve uri nadčasa v tednu se plača delavcem čas in četrtina, po teh dveh urah pa čas in pol.

Od 27. februarja do 5. maja 1918 ali uvedbe osemurnega delavnika, se plača nadčas po deseturnem delu s časom in pol, ob nedeljah in praznikih pa dvojni čas.

Plače se povišajo sledeče: Delavci, ki so prejimali 36 centov in manj na uro, dobe od 31. decembra 1917 povišano mezdo za 4 1/2 centa na uro; če povišanja na uro dobe delavci, ki prejemaajo od 30 do 40 centov. Delavcem, ki prejemaajo mezdo od kosa, se povišanje procentualno mezda, da bo povišanje enako povišanju, ki ga dobe delavci z mezdo od ure.

Povišanje je izvršeno na podlagi mezde, v veljavi dne 31. decembra 1917 in stopi v veljavo z dnem 27. februarja 1918. Delavci morajo dobiti zaostalo mezdo še v tem mesecu.

Delavci, ki delajo proti teden dnem 27. februarja 1918. Delavci tri dolarje na teden. Povišanje stopi v veljavo z dnem 27. februarja 1918.

Vse pritožbe morajo delavci nasloviti na predelavca, če tu ne dobe pravice, naj se pritožijo na višje uradnike. Razsodišnega odbora ni v delavnicah, vsak delavec lahko imenuje svojega delavniškega delavca se ne sme odpuštili brez tehtnega vzroka in tudi trpeti ne sme, če dela in agilitira za delavsko strokovno organizacijo.

VOJNI PRORAČUN ZA FRIRODNE FISKALNO LETO.

Washington, D. C. — Nekateri člani zborniškega odbora za vojaške zadeve menijo, da bodo troški za armado v bodočem fiskalnem letu, ki pričinja s prvim julijem t. l., znašali do \$20,000,000,000, če se izvede vladni program.

Vojni tajnik Baker je ponovil pred odsekom svojo prejšnjo izjavo, da bo treba po programu izdati za armado \$13,000,000,000.

Nekateri člani odbora kljub temu pravijo, da je vojni tajnik podeden proračun.

Odsekovi člani cenijo armadne potrebščine na \$16,000,000,000, ki se razdele takole:

Oskrbniški zbor	\$ 5,000,000,000
Oprema, artilerija in malo orožje	4,000,000,000
Vojaška mezda	3,000,000,000
Aviatičarji	1,400,000,000
Ženijski zbor	1,000,000,000
Sanitetni zbor	1,000,000,000
Premalo nakazano za leto 1918	50,000,000

Skupaj \$15,900,000,000
Proračun obrežne fortifikacije s težkimi topovi bo predložen v štirinajstih dneh.

V JUŽNIH DRŽAVAH JE BREZ DELA DELAVCEV BREZ DELA.

Chicago, Ill. — T. J. Foley, predsednik Illinois Central železnice, se je ravnokar vrnil s službenega potovanja in pravi, da je v južnih državah 10 odstotkov delavcev brez dela. Foley pravi: "Ko sem se peljal skozi mesta, sem videl dosti delavcev na postajah brez dela, ki so gledali vlake. V nekem mestu s 1,200 prebivalci sem našel petdeset zamorčen na postaji, v mestu s 5,000 stanovniki sem jih našel 165. V nekem trgu s 500 prebivalci sem jih našel 23. To mi dokazuje, da je na jugu deset odstotkov delavcev brez dela v kritičnem času."

Izjava železniškega predsednika dokazuje, da so trditve o pomanjkanju delavcev prave besede. Dokler delavci postavajo na železniških postajah v južnih državah, se ne more govoriti, da pomanjkujejo delavci.

BRZOJAVNI USLUŽBENCI SO SE ORGANIZIRALI.

Denver, Colo. — Tukaj se je ustanovila podružnica organizacije brzojavnih uslužbencev. Vpisalo se je takoj 112 članov.

ZNAMENJA AVSTRIJSKE OFENZIVE PROTI ITALIJI.

Pod pritiskom Nemčije bodo avstrijske čete poskusile z napadi v Benečiji. Topniška bitka. Zavezniški protinapadi so se obnesli pri Ypresu. Nemci izgubili postojanke.

Ženova, 5. maja. — Z Dunaja javljajo uradno, da je cesar Karl v družbi šefa generalnega štaba in več višjih nemških in avstrijskih častnikov dopel na italijansko fronto. Na Tirolskem se vrli veliko gibanje čet in topov. Iz tega je razvidno, da je Avstrija pripravljena valed političnih in gospodarskih razmer doma in pod pritiskom Nemčije pričeti ofenzivo proti Italiji.

Rim, 6. maja. — Vojni stan poroča, da narašča sovražni topniški ogenj v dolinama Lagarina in Astico in v okolihu Post-Alte.

London, 6. maja. — Po zadnjih poročilih s napadnega bojišča so angleško-francoske čete včeraj ponovile protinapade med Locrom in Drancourtom v Flandriji in reokupirale nekaj postojank do daljave 500 jardov. 80 Nemcev je bilo ubitih. Sovražniki je izgubili hrib blizu Koutheta. Francosi so vrgli na tla enajst nemških oroplanov.

London, 5. maja. — Nemci so včeraj pričeli z novim bombardiranjem angleško-francoskih pozicij na dvajset milj dolgi črti od goda Niepse do Voormezeela dve milj južno od Ypresa v Flandriji. Angleški glavni stan je javil silno, da angleški in francoski topovi krepko odgovarjajo na nemško bombardiranje. Nemci vsekakor nameravajo ponoviti bitko za Ypres.

Zavezniški so zadnje dni — oskar so Nemci vzeli odmor — zelo utrdili svoje postojanke ob reki Lys na Flandrakem. Angleške in francoske čete drže močno verigo hribov zapadno od gore Kemmel.

Francoske čete so včeraj v pričetku jutrega sovražnega topniškega ognja izvršile lokalni napad v okolici Loera in izboljšale svojo črto.

V Flandriji se ponavlja topniško bojevanje na obeh straneh fronte. Po mnenju vojaških zvedencev, so imeli Nemci v okolihu gore Kemmel hujši poraz, kot pa pri Verdunu lamsko leto.

Iz Amsterdama poročajo, da so odšli delavci 9., 11. in 12. aprila 265 vlakov, polnih nemških ranjencev, ki so jih vozili s francoskimi in flandrskega bojišča po železnici Namur-Liege. Ker Nemcem primanjkuje osebnih železniških vozov, so vozili ranjence na odprtih karah za prevoz. Bolnišnice, samostani, cerkve, šole in tovarne v Belgiji so polne ranjenčev.

Sinočno poročilo iz angleškega vojnega stana se glasi:

"Sovražnik je pričel danes jutraj s silovitim bombardiranjem naših pozicij južno in južozapadno od Ypresa; naši in francoski topovi krepko odgovarjajo. Pahlotni napadov še ni bilo. Infanterijsko bojevanje je bilo danes omejeno na lokalne operacije na raznih krajih fronte. V okolihu Hingesa smo ujeli čez 40 moč. Sovražnik je poskusil s lokalnim napadom južno od Locna, toda bil je odbit. Francoske čete so pri svoji uspešni lokalni operaciji v okolihu Loera izravnale svojo črto in ujeli čez 50 Nemcev; Angli-

ške čete so napredovale v okolihu Meterena."

Francosko poročilo se glasi: "Danes ni bilo infanterijskih bojev. Severno in južno ob reki Avre in ob reki Ailette je bilo topniško bojevanje."

Nemški vojni stan je poročal sinoči:

"Francoski protinapadi na goro Kemmel in Baillet so se izjalovili z velikimi izgubami."

Washington, 5. maja. — Po mnenju angleške vojne mlatje, ki se mudi tukaj, znašajo izgube angleške armade na zadnji fronti od 21. marea, ko so Nemci pričeli ofenzivo, 250,000 moč; tukaj so vsteti ubiti, ranjeni in ujeti.

London, 5. maja. — Iz Amsterdama javljajo o velikem uspehu zavezniških avijatikov, ki so zadnje dni napadli z bombami razne strategične točke v Belgiji. Pojavili so na neki reki 98 ladij, naloženih s poskoni in kasetami, ki je bilo na potu na nemško fronto v Namurju so podrli veliki železniški most in v Halnau so razstrelili 40 vagonov, napolnjenih s municijo. Neki nemški častnik je izjavil, da je samo eksplozija mučila naredila milijon mark škoda.

Topniška bitka na italijanski fronti.

London, 5. maja. — Z Dunaja javljajo o ljuti topniški bitki na val črti od doline Gludicario do Jadranskega morja. Cesar Karl je odšel na italijansko fronto. Iz tega je sklepati, da bo Avstrija morla le poskusila s ofenzivo proti Italijanom pod pritiskom Nemčije.

Iz Rima poročajo o spopadih med patruljami in izbruhu topniškega ognja na več krajih fronte.

Američani so napadli — toda Nemcev niso našli.

Z ameriško armado v Franciji, 5. maja. — Ameriške čete v Loreni so v petek zjutraj napadle nemške čete južno od Hallovilla na 600 jardov dolgi fronti. Napad je sledil kratkemu, toda ljutemu topniškemu bombardiranju. Američani so prodrli do tretje nemške zakopne črte, ali našli niso niti enega živega Nemca. Artilerija je prej docela pogladila nemške zakope in pehota je delo dokončala z razstrelbami vseh sovražnih zemeljskih utrdb.

Dnevni seznam izgub.

Washington, D. C., 5. maja. — Vojni departmet je včeraj objavil 86 imen. Izgube so porazdeljene: Trije ubiti v boju, pet moč je umrlo za ranami, oseh vsled boleznii in štirje so smrtno ponesrečili, štirinajst je teško in 50 moč lahko ranjenih, eden je umrl vsled neznanega vzroka in enega pogrešajo.

Med težko ranjenimi je tudi Joseph Adamie iz Indiana Harbor, Ind.

Mornariški departmet je objavil devet imen. Izgube v mornarici so porazdeljene: Eden ubit v boju, trije so umrli za ranami in pet je lahko ranjenih.

VREME.

V torek dež in hladno. Severni vetrovi.

inice svobode.

